

Viering 12 juli 2025

TITEL: FAMILIEDINER

*God komt niet met vlagvertoon
maar met littekens (Okke Jager)*

Voorganger: Paul Clement

Lector: Corry Coolegem

Cantor: Wim Delhaes

Piano: Frank Bockholts

Techniek: Armand Klaassen en Jeroen Kok

Mededelingen

Klankschaal

Oasekaars wordt aangestoken

Woord van welkom en ter inleiding

Weet dat ieder van jullie hier op deze plaats van harte welkom is. Dit is een van de plaatsen waar we samenkomen om God te ontmoeten en gemeenschap te zijn, zoals veel generaties vóór ons. Bij onze gemeenschap horen ook die mensen die hier kunnen zijn en via de live-stream met ons verbonden zijn. We zijn hier om te luisteren naar Gods Woord in mensentaal en naar elkaar. In ons midden klinken woorden uit het Eerste en het Tweede Verbond dat Hij met ons sloot. Die willen we tegen het licht houden van onzer ervaringen. Welkom is ieder die zich wil bevrijden van onnodige onrust en van angst. Misschien zijn we het nog niet eens met elkaar, zijn we nog gekwetst door wie en wat we nog niet kunnen vergeten, laat staan vergeven. Vandaar de titel: Familiediner: kunnen we écht bij elkaar komen? Hebben we behoefte aan een Barmhartige Samaritaan? Kunnen we in iemand die ons goed doet, de naaste zien; kortom: de naaste zijn voor elkaar; naast elkaar aan deze tafel zitten? Welkom in deze herberg waarbij aan de deur geklopt wordt en we de vraag krijgen: wil je me helpen op de ezel die het leven, de last van iemand anders draagt? Moge God die wij noemen; Vader, Zoon en heilige Geest ons leiden op deze dag, ook als die ten einde lijkt te lopen.

Lied: Hier wordt een huis voor God gebouwd

Gebed

U die Barmhartig, liefdevol, oprecht en in onze armoede met een soortnaam "God" genoemd wordt: men zegt dat U er weet van hebt: dat onze wereld voor heel veel nabije of verre men-sen nog lang geen thuis is. Mogen wij in dit huis schúilen en ons schólen om ons voor U en voor elkaar open te stellen. Ook hier willen velen van ons niet verplicht worden door geboden of aanwijzingen, maar we zijn wél verplicht aan elkaar: we willen wel houden van elkaar maar hoe en tot hoever; en irritatie ligt op de loer. Verleid ons om te werken aan onszelf en aan een betere wereld dan de huidige. Blijf bij ons om pelgrims van hoop te kunnen zijn. Til ons ook vandaag weer óp om ons te verheffen boven het lot dat ons en zo-veel anderen treft. Dat bidden wij U samen met Jezus Christus en in zijn Geest in alle eeuwigheid. Amen

Vredegebed

Allen:

Heer leid mij en ieder ander van de dood naar leven

Van wanhoop naar hoop,
Van angst naar vertrouwen
Van haat, achterdocht, lichtgeraaktheid naar liefde.
Vul het hart, het hoofd en de handen van de vrede van Jezus.
Laat ons geen valse vrede zoeken, niet zwijgen uit zelfbehoud
En niet buigen voor geweld.
Zend de heilige Geest van Jezus over ons én over hen die het allemaal teveel is.

Vredewens

Beste mensen, Laat met een handdruk, een knipoog, een gebaar vóelen, dat jij daarin solidair met de ander bent.

De vrede van Christus voor jullie allen.

Lied: Vrede voor jou

Vredeskaars wordt aangestoken

Stel U voor: een mens, een vader of moeder, geeft je vlak voor zijn dood een aantal levenswijsheden mee. Daar moet je geen wetten van maken, om ze in alle omstandigheden toe te passen. Nee vraag je liever af: wat zou zo'n uitspraak betekenen nu ik in deze situatie ben: welke wáárde wil ze beschermen. Aan het eind van zijn leven wilde Mozes zijn volk nog eens inprenten waar het hem en hen om gaat:

Lezing uit het boek van Deuteronomium 30,10-14

Mozes sprak tot het volk:

'Als u de stem van de Heer uw God hoort,
toon de HEER, uw God, dan uw gehoorzaamheid
door de geboden en bepalingen in dit wetboek in acht te nemen,
en wilt hem weer met hart en ziel toebehoren.

De geboden die ik u vandaag heb gegeven,
zijn niet te zwaar voor u en liggen niet buiten uw bereik.

Ze zijn niet in de hemel, dus u hoeft niet te zeggen:

"Wie stijgt voor ons op naar de hemel om ze daar te halen
en ze ons bekend te maken, zodat wij ernaar kunnen handelen?"

Ook zijn ze niet aan de overkant van de zee,
dus u hoeft niet te zeggen:

"Wie steekt de zee voor ons over om ze daar te halen
en ze ons bekend te maken, zodat wij ernaar kunnen handelen?"

Nee, die geboden zijn heel dichtbij,
u kunt ze in u opnemen en ze u eigen maken;
u kunt ze volbrengen.

Lied: Deze woorden

Lezing uit het Evangelie van Jezus Christus volgens de Lucas 10, 25-37

[25] Er kwam een wetgeleerde die Jezus op de proef wilde stellen. Hij vroeg: 'Meester, wat moet ik doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven?'

[26] Jezus antwoordde: 'Wat staat er in de wet geschreven?'

Wat leest u daar?' [27] De wetgeleerde antwoordde:

'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel

en met heel uw kracht en met heel uw verstand,
en uw naaste als uzelf.'

[28] 'U hebt juist geantwoord,' zei Jezus tegen hem.

'Doe dat en u zult leven.'

[29] Maar de wetgeleerde wilde zich rechtvaardigen
en vroeg aan Jezus: 'Wie is mijn naaste?'

[30] Toen vertelde Jezus hem het volgende:

'Er was eens iemand die van Jeruzalem naar Jericho reisde
en onderweg werd overvallen door rovers,
die hem zijn kleren uittrokken, hem mishandelden
en hem daarna halfdood achterlieten.

[31] Toevallig kwam er een priester langs,
maar toen hij het slachtoffer zag liggen,
liep hij met een boog om hem heen.

[32] Er kwam ook een Leviet langs,
maar bij het zien van het slachtoffer
liep ook hij met een boog om hem heen.

[33] Een Samaritaan echter, die op reis was,
kreeg medelijden toen hij hem zag liggen.

[34] Hij ging naar de gewonde man toe,
goot olie en wijn over zijn wonden en verbond ze.

Hij zette hem op zijn eigen rijdier en bracht hem naar een logement, waar hij voor hem zorgde.

[35] De volgende morgen gaf hij twee denarie aan de eigenaar
en zei: "Zorg voor hem, en als u meer kosten moet maken,
zal ik u die op mijn terugreis vergoeden."

[36] Wie van deze drie is volgens u de naaste geworden
van het slachtoffer van de rovers?'

[37] De wetgeleerde zei:

'De man die medelijden met hem heeft getoond.'

Toen zei Jezus tegen hem: 'Doet u dan voortaan net zo.'

Lied: Handen heb je

Levend woord

Ik kan er niet goed tegen als mensen zeggen: Joden zijn een volk van wetten, christenen van liefde. Dat klopt van geen kanten. Die mensen gaan er misschien óók van uit dat die wetgeleerde Jezus in de val wilde laten lopen. Zijn vraag kan een heel menselijke zijn: wat kan, wat mág ik doen om een goed mens te zijn, bij God te horen. Bovendien zijn er, wa-ren er in het recente verleden – en misschien ook nu nog – waren er mensen die steeds te horen kregen: wat mag, en wat mag niet. Behalve dat die vraag ook heel wat van ons in benauwdheid brachten, zat er ook iets aantrekkelijks in: je had zekerheid, je hoorde bij een bepaalde groep, je hoefde niet alles zélf uit te vinden, het gaf je ook een goed argument om een ander te beoordelen of zelfs te veroordelen: met die of die ga ik niet meer om; met geen limousine krijgen ze me nog aan een gezamenlijke maaltijd, laat staan een familiedi-ner, laat staan een agapèviering of Eucharistie. Stel je dus voor dat die wetgeleerde een goede bedoeling had: het was toch zijn taak om levenslang te studeren op en mensen te onderwijzen in de vraag: welke waarden worden er beschermd door de fingerwijzingen van Mozes; of liever van de letters die Gods' vinger schreef om het volk bij elkaar en op het rechte pad te houden. Orthodoxe Joden – hoe je ook over hen denkt en hoe moeilijk je hen ook kunt volgen – orthodoxe Joden wijden daar hun leven aan met verrassende, toen actuele, toepasbare resultaten. Hun vindingrijkheid daarbij was groot: eindeloos citeerden zij elkaar; stelden zij elkaar nieuw

vragen; trachtten de ziel van de woorden te achterhalen. Zeker, we weten ook dat ze fanatiek met wetten, vaste gewoonten om gingen. Dat kan ontaarden in wat de Romeinen noemden: “summum jus, summa injuria” :het hoogste recht, kan ook het grootste onrecht, onrechtvaardigheid veroorzaken. De wetgeleerde van ons evangelie discussieerde, stelde vragen aan Jezus.

Maar Jezus vroeg verder en toen bleek dat de wetgeleerde best wel wist wat de kern was van de wetten; de kern van een joods leven: houd intens van de ander; houd intens van God en van de ander. Mooi gezegd, maar hoe doe je dat? Wij leerden vroeger dat de ander altijd op de eerste plaats komt. Dat is naar de andere kant doorgeslagen: jij zelf komt op de eerste plaats; je kunt pas van jezelf houden, als je ook houdt van de ander.

En God dan: houden van God: tja dat is moeilijker: laat dat maar over aan een monnik of moniale. Je kunt alleen houden van een persoon. Maar: een persoonlijke God? Meester Eckhart leefde ongeveer 700 jaar geleden. Van hem is de uitdrukking bekend: “van God houden als van niemand.” Bedoelde hij: je moet van God méér houden dan van iemand anders. Maar je zou het ook zó kunnen lezen: “God is niet te vatten in menselijke woorden of begrip” Wat zegt u, als u ‘God’ zegt? In hoeverre overtreft hij diegene en datgene wat we nog met eigen ogen of oren of handen kunnen tasten.

Augustinus, ongeveer 1600 jaar geleden de bisschop van Hippo, maakte dit tot een hoofd-thema van zijn levend woord: als je van een mens houdt, houd je van God. God is liefde; heb aandacht voor Christus die op straat te vinden is, voor jouw deur ligt. Liefde is ook niet in woorden te vatten of kunt u dat wél? De woorden love en belief, geloven en liefde hebben met elkaar te maken. Je kunt alleen maar liefhebben als je in iemand gelooft; Je kunt alleen maar met geloof in het leven staan als er mensen zijn die van jou houden. Daarom is er kerk, een kerkgemeenschap nodig om te kunnen gaan of blijven geloven. En dat zeker als je je uitgesloten voelt van een familiediner, van een eucharistie- of agapèviering een of gebouw dat als kerkgebouw dienst doet. U weet dat eigenlijk beter dan ik.

Houden van, geven om, zorgen voor een mens die je niet meteen met al je gevoel lief hebt is een vorm van liefde: want ook die mens is in wezen een naaste, een broer of zus, een kind van dezelfde Vader. Of hij of zij wordt het. Daarmee zijn we terug. Bij de Samaritaan: uit de familie van de zogenaamd echte Joden gestoten; of zelf uit onenigheid weggegaan. Daar hoeft je iemand uiteindelijk niet om te veroordelen. Ook van iemand die niet tot onze familie zou behoren, kunnen we veel leren of voor hem bewondering krijgen; accepteren dat hij onze naaste is; hem of haar niet afwijzen omdat het zo moeilijk te accepteren dat je niet kunt helpen, maar geholpen moet worden. Misschien kun je in de Barmhartige Samaritaan Christus zélf zien die aanvankelijk een vreemde is, maar zomaar bij ons lang komt en ons vóórgaat door een hulpbehoevende op zijn ezel te laden en hulp vraagt bij iemand van wie het geloof nog niet kennen. Christenen zijn niet de enige Barmhartige Samaritanen.

Ik besluit met een paar woorden van onze nieuwe Paus Leo: Er zijn twee mensen die zó op zichzelf ge richt zijn, die z’n haast hebben, dat ze een ander niet opmerken. Ze menen dat ze recht hebben op de beloning. Jezus vertelt de parabel om de vraag anders te stellen: niet “wie houdt er van mij” maar: wie heeft er lief gehad. Langs de levensweg ligt een mens aan wie alles ontnomen en achtergelaten is. Hij vertegenwoordigt ieder van ons. Pas in de ontmoeting met de ander wordt duidelijk wie we zijn: of we ons zorgen maken of doen alsof er niets aan de hand is. Aanbidding leid niet automatisch tot medeleven. Voordat we gelovig zijn, zijn we geroepen om mens te zijn. De Samaritaan nemen we ‘barmhartig’ maar is in onze tekst gewoon een mens. Al die keren dat Jezus stopte om voor ons te zorgen stelt ons beter in staat tot mededogen.” Dan zitten we écht aan ons aller familietafel.

Stilte

Lied: Kom en volg mij, couplet 1,2 en 5

Uitnodiging

Het simpele gerei,

Het brood dat is gesneden
De stilte, de gebeden –
Want de avond is nabij.

Uit tranen en uit pijn
Dit samenzijn verkregen
Bij sober brood de zegen
Twee in úw naam te zijn.

Waar aan de witte dis
Uw teken wordt beleden
Verschijnt Gij- : 'u zij vrede.'
Gij brood, Gij wijn, Gij vis. *Ida Gerhardt*

Brood delen

Voorbede

Voor alle mensen die vanuit zichzelf
of voor hun vrienden
of door hun werk aan de kerk
zo'n haast hebben
dat zij zich niet meer afvragen
wat de zin van hun leven is,
of wie er berooid langs hún levensweg liggen:
- Wie van ons ontkómt daaraan? –
Bidden we in stilte dat onze ogen en hart en handen ópen gaan.

Voor allen die nú zieken verzorgen
Stervenden bijstaan,
Waken over onze veiligheid
Ópkomen voor de berooiden,
Onze vrijheid, democratie en saamhorigheid verdedigen
Kinderen opvoeden en onderwijzen
Bidden we dat hun aandachtigheid en mededogen nooit óver gaan.

Ieder van ons heeft wel mensen in gedachten voor wie zij of hij wil danken en vragen
Laten we dat sámen doen in de STILTE die nu valt.....
Dan zal ik de grote kaars aansteken....
en kaarsjes die u aansteekt

Voor allen die hopen dat er een barmhartige Samaritaan bij hen langs komt
dat er iemand luistert als ze hun nood willen klagen,
Bidden we voor hen die dreigen te verdwalen
in levensbeschouwingen en godsdiensten
in uitdagingen en verplichtingen:
Opdat wij ons al die keren blijven herinneren
dat Jezus stopte om ons beter in staat te stellen te zijn bij ieder die gebrek lijdt.
En dat wij mensen ontmoeten
die met ons samen: in kloosters of op hun eentje

op weg gaan naar U, God.
Laten vóór en mét hen zingen en bidden:

Lied: Herschep ons hart

Onze Vader

Allen: Onze Vader in de hemel,
laat uw naam geheiligd worden,
laat uw koninkrijk komen
en uw wil gedaan worden
op aarde zoals in de hemel.
Geef ons vandaag het brood
dat wij nodig hebben.
Vergeef ons onze schulden,
zoals ook wij hebben vergeven
wie ons iets schuldig was.
En breng ons niet in beproeving,
maar red ons uit de greep van het kwaad.
Want van U is het koninkrijk
En de kracht en de heerlijkheid
In eeuwigheid. Amen.

Slotlezing

“De Heer ging een huis binnen.”
Gelukkige die mens!
kwam Christus ook maar eens bij ons binnen.
Want Christus is nu inde hemel.
Christus, lees mij voor uit uw nieuwe verbond,
en maak me gelukkig met uw wet.
Lees zijn wet en je zult beseffen
Dat je niet van zijn tegenwoordigheid beroofd bent.
Luister hoe Christus eens oordelen zal:
“Wat je gedaan hebt
Voor een van de minsten van de mijnen,
Dat heb je voor mij gedaan.”
Ieder van ons verwacht Christus te ontmoeten in de hemel,
Maar heb aandacht voor Christus
die op straat voor uw deur ligt;
heb aandacht voor Christus
die honger heeft en kou lijdt,
die in nood verkeert en vreemdeling is

Slotlied: Heeft Hij ons bidden opgevangen

Na de zegen blijft op de beamer staan:

Rabbin Jonathan Sacks merkte eens op: “Meer nog dan naar macht, rijkdom, succes of roem, verlangen we naar respect, achting, eer, waarde. Wij zijn als motten die dansen om de vlam van de roem. Maar God

houdt van het goede in ons, niet van het succesvolle. Hij is de stem die zegt: bij Mij hoef je niet te doen alsof. Ik ken je, al voordat je geboren werd. Ik heb je nodig. De wereld heeft je nodig. Dat is een taak die jij alleen kunt doen. Ik zal elke stap bij je zijn. Als je het meest eenzaam voelt, ben Ik het dichtst bij je. Dat is in figuurlijke zin: oogcontact maken met God. Daarom: moge de Heer zijn gelaat over jou laten lichten en je vrede geven.